

ประกาศสถาปนาสมณศักดิ์

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐)

อาทิตย์ทิพอาภา

พล.อ. เจ้าพระยาพิชเชนทรโยธิน

โดยที่เห็นว่าสมเด็จพระสังฆราช ทรงสมบูรณด้วยคุณธรรมชอเนก
ประการ อาทิ เจริญพรพรชายุภาดรัตต์คณูญุมหาเถรธรรม สุขุมคัมภีร
ญาณปฏิภาณปรีชาสามารถ ถึงพร้อมด้วยสมณคุณพรหมจริยวัตร
คิดสมาจารบริสุทธิ ประกอบพุทธศาสนกิจเป็นहितานุहितประโยชน์
ไพศาลแก่พุทธบริษัท มีคุณสมบัตินอเหนืออื่นใด ตั้งปรากฏเกียรติ

คุณตามประกาศสถาปนาเป็นสมเด็จพระวันรัต เจ้าคณะใหญ่หนใต้ เมื่อพุทธศักราช ๒๕๖๒ แล้วนั้น ครั้นต่อมาก็ยังเจริญด้วยอุทิศหา วิริยาคิคุณสามารถ ประกอบการศาสนกิจให้เจริญรุ่งเรืองเป็นลำดับ มา ได้รับภาวะปกครองคณะสงฆ์ โดยดำรงตำแหน่งเจ้าคณะแขวง นอก จังหวัดพระนคร และปลัดคณะแขวงใน จังหวัดพระนคร บริหาร คณะสงฆ์ในปกครองโดยเรียบร้อยวิวัฒนาการ ทั้งในการศึกษาพระ ปริยัติธรรม ก็ได้จัดให้เจริญเป็นบ่มเพาะด้วยสัจธรรมปรีชาญาณ มีนโยบายการบริหารด้วยสันติวิธี เป็นที่นิยมยินดีของพุทธศาสนิกชน ทั่วไป ได้ดำรงตำแหน่งกรรมการในมหาเถรสมาคม ก็ปฏิบัติกร ในหน้าที่ดุด่วงไปด้วยดี มีบทบาท โดยอุทิศตนเป็นไปในทำนอง เขมยุยลิกา เป็นที่เคารพในคณะมหาเถรสมาคม ประกอบทั้งสัมบูรณ์ ด้วยวิญญูตม คุณวิญญูตม เป็นที่สดุดในมหาเถรสมาคม จึงเป็นที่นิยม ชมชื่นทั้งในฐานะที่เป็นพระมหาเถระ และเป็นประมุขสงฆ์คณะมหา นิกาย ด้วยคุณูปการในทางศาสนกิจยิ่งใหญ่เช่นนี้ จึงได้ประกาศ สถาปนาขึ้นเป็นสมเด็จพระสังฆราช ดำรงตำแหน่งสถลสังฆปริณายก ปธานาธิบดีสงฆมณฑลทั่วราชอาณาจักร เมื่อวันที่ ๓๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๗๓

ในรัชกาลปัจจุบัน เมื่อประกอบพระราชพิธีถวายพระองค์เป็น พุทธมามกะ ก็ได้ทรงเป็นพุทธมามกาจารย์ และถวายโอวาทเป็น

เครื่องเจริญพระราชศรัทธาประสาธต์เมื่อได้ทรงดำรงตำแหน่งเสกต่างประนิยา
ษณนาธิบดีสงฆมณฑลทั่วราชอาณาจักร ก็ได้ทรงดำเนินนโยบาย
กวดขันของให้เจริญรุ่งเรืองเรียบร้อยด้วยดีตามกาดะเทศะ บัดนี้
จุดบอดดลล์มัยเดิมพระชนมพรรษา ด่มควรสถาปนาสมณฐานันดร
ศักดิ์ให้เต็มตามราชประเพณี เป็นศรีปรากฏเกียรติยศเกียรติคุณ
สืบไป

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว จึงให้เฉลิมพระนามสมเด็จพระสังฆราช ตามที่จารึก
ในพระสุพรรณบัฏว่า สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สุขุมวิธานธำรง
เสกต่างประนิยา ตรีปิฎกโกศลโสภาส อานันทมหाराชพุทธมา
นาวจรย์ ศิลล์เทวภิธานสังฆวิสัยสุต ปาจนุคตมโศภน วิมลศีลล์มา
จารวัตร พุทธศาสนิกบริษัทคารวสถาน วิจิตรปฏิภาณพัฒนคุณ อุด
คัมภีรญาณสุนทร บวรสังฆาราม คามวาสี อรัญญวาสี เสด็จ
สถิตณวัดสุทัศน์เทพวราราม ราชวรมหาวิหาร พระอารามหลวง มี
ฐานานุกัติ ควรทรงตั้งฐานานุกรมได้ ๑๕ รูป คือ พระครูมหาคณา
นุธิชณณ์ สังฆอัคริยาธังการ วิจวรรณโกศล วิมลสังฆนายก มีฎก
ขรรณรภัชิต พระครูปลัดชวา ๑ พระครูจุดคณานุสาธณ์ วิจาร์โน-

ภาส์ภาศยคุณ สุนทรสังฆานุกฤติ วิสุทธสังฆนายก บัณฑิตธรรมรักชิต
พระครูปลัดซ้าย ๑ พระครูธรรมกถาสุนทร ๑ พระครูวินัยกรณ์
ไศภณ ๑ พระครูพรหมวิหาร พระครูปริตร ๑ พระครูญาณวิสุทธ
พระครูปริตร ๑ พระครูวินัยธร ๑ พระครูธรรมธร ๑ พระครู
พิมพ์ธรรมาณ พระครูคู่สุด ๑ พระครูพิศาลธรรมาณ พระครูคู่สุด ๑
พระครูพิบูลบรรณวัตร ๑ พระครูพิพัฒน์บรรณกิจ ๑ พระครูสังฆ
บริหาร ๑ พระครูสมุห์ ๑ พระครูใบฎีกา ๑

อนึ่งโดยที่ พระพิมพ์ธรรม ดำรงในคุณธรรมปาริสุทธิศีลสัมมา
ปฏิบัติ รัตตัญญูมหาเถรธรรม ได้ศึกษาชำนาญแตกฉานในพระ
ปริยัติธรรมสุตตาคม อุดมปรีชาญาณเชิงเทศนาวิธีอย่างวิจิตรปฏิ
ภาณ ประกอบการศาสนกิจเป็นอัครहितปรหิตจรรยาเป็น อเนก
ประการ ตั้งความพิสดารปรากฏในประกาศสถาปนาเป็นรองเจ้า
คณะหนเหนือ เมื่อพุทธศักราช ๒๔๗๓ แล้วนั้น ครั้นต่อมาก็ยัง
เจริญด้วยอุตสาหวิริยาธิคุณสามารถ ประกอบศาสนกิจให้เจริญรุ่ง
เรืองมาไม่หือถอย ในการศึกษา พระพิมพ์ธรรมได้รับภาระเป็น
แม่กองสอบบาลีสนามหลวง เป็นผู้อำนวยความสะดวกการศึกษาแขวง เป็นผู้
อำนวยความสะดวกศึกษามณฑล ขอนขวายจัดการศึกษาให้เจริญแพร่หลาย
เป็นบึกแผ่นแน่นหนาถาวร เชี่ยวชาญในอักษรศาสตร์ สามารถ
ชำระพระอภิธรรมปิฎกสำเร็จได้แต่ผู้เดียว ได้อำนวยความสะดวก

คุณความรู้แก่นักศึกษาเป็นอย่างดี จนได้รับเกียรติยศเป็นภาคี
สังคมิกแห่งราชบัณฑิตยสถาน ในการบริหาร ได้ดำรงตำแหน่ง
เจ้าคณะแขวงต่าง จังหวัดพระนคร เจ้าคณะแขวงนอก จังหวัด
พระนคร และเป็นเจ้าคณะ มณฑลอยุธยา โดยลำดับ ใน
มหาเถรสมาคม ก็ได้เป็นรองประธานกรรมการ บริหารงานใน
หน้าที่ให้ดำเนินเรียบร้อยไปด้วยดี เป็นที่นิยมยินดีเต็มใจแห่ง
พุทธศาสนิกบริษัท ทั้งคฤหัสถ์และบรรพชิตทั่วไป บัดนี้ พระพิมด
ธรรม ก็ได้เจริญด้วยพรพรชายูกาด รัตตัญญูภาพ ประจักษ์ทราบ
ชนบทรรมนิยมประเพณีสงฆ์ เป็นองค์ปุชนิย์บุญเกษตรแห่งพุทธ
มามกชน มีศิษยานุศิษยมณฑลแผ่ไพศาลไปในนครคามนิคมชนบท
ราชอาณาจักร ส้มควรจะดำรงที่พระราชาคณะผู้ใหญ่ มีอิสสรียศยิ่งกว่า
สมณนิกร ความฉลาด อริญญฉลาด หนโตทั้งปวง

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว จึงให้สถาปนาพระพิมดธรรมเป็นสมเด็จพระราชา
คณะ ตำแหน่งเจ้าคณะใหญ่หนใต้ มีนามตามจารึกในสุพรรณ
บัฏว่า สมเด็จพระวันรัต ปริยัติพิพัฒนพงศ์ วิสุทธิสังฆปริณายก
ศรีปฏิภนโกศล วิมลคัมภีรญาณสุนทร มหาทักษิณคณฤศร บวร
สังฆารกม ความฉลาด อริญญฉลาด สถิตณวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์
ราชวรมหาวิหาร พระอารามหลวง เจ้าคณะใหญ่หนใต้ มีฐานา

นุคักดิ์ ควรตั้งฐานานุกรมได้ ๓๐ รูป คือ พระครูปลัดดัมพิพัฒน์
ดุษฎีคุณ ญาณโกศล สกตคณินทร ทัฬหีคุณตั้งหมายก มีฎก
ธรรมรักขิต ๓ พระครูวินัยธร ๓ พระครูธรรมธร ๓ พระครู
พรหมศีล พระครูคู่สอด ๓ พระครูอมรศีลพัทธ์ พระครูคู่สอด ๓
พระครูธรรมศุค ๓ พระครูพุทธบาล ๓ พระครูสังฆกิจจารักษ์ ๓
พระครูสมุห์ ๓ พระครูใบฎีกา ๓

อนึ่ง โดยที่ พระอุบาล์คุณูปมาจารย์ เป็นผู้มีความรู้เชี่ยวชาญ
แตกฉานในพระไตรปิฎกสังคหกรรม สามารถสอบได้ได้สำเร็จภูมิ
เปรียญธรรม ๗ ประโยค ทรงพระกรุณาโปรดให้เป็นพระราชา
คณะตำแหน่ง พระศรีสมโพธิ พระราชเวที พระเทพสุธี พระธรรม
ดิลก และพระอุบาล์คุณูปมาจารย์ เป็นลำดับมา ก็ตั้งบรรพชาศีลสมา
จารวัตรและขนบธรรมเนียมประเพณีราชการมาด้วยดี มีศีลดาจารวัตร
ปฏิบัติบริสุทธิตี สัมบูรณ์ด้วยสมณคุณสมบัติ เป็นที่นิยมนับถือ
เต็มใจของพุทธบริษัททั้งคฤหัสถ์และบรรพชิต ประกอบศาสนกิจ
เป็นอดีตปรหิตศกจรยาเมื่อนอกประการ อาทิในกรมศึกษา ได้
เข้าร่วมประชุมสอบได้พระปริยัติธรรมในวัด พระศรีรัตนศาสดาราม
และเป็นกรรมการสอบได้ในสนามหลวงตลอดมา ได้จัดตั้งโรงเรียน
พระปริยัติธรรม จัดการศึกษาธรรมวินัยและบาลี สำนักเรียน
วัดอรุณราชวรารามขึ้นเป็นปฐม ให้เจริญรุ่งเรืองสมกาล

สมัย ในการบริหาร ได้เป็นเจ้าคณะมณฑลชุมพร เป็นเจ้าคณะ
แขวงกลาง จังหวัดชลบุรี และเป็นเจ้าอาวาสวัดอรุณราชวราราม
ก็ได้บริหารคณะสงฆ์ในปกครองให้เจริญก้าวหน้ารุ่งเรือง เรียบร้อย
โดยลำดับมาเป็นอย่างดี ในมหาเถรสมาคมก็ได้ปฏิบัติภาระหน้าที่
กรรมการสมแก่ที่เป็นพระมหาเถรผู้ทรงภูมิธรรม นอกจากนั้นยังได้
มีส่วนร่วมชำระต้นฉบับพิมพ์พระบาลีไตรปิฎกจนถึงตรวจหนังสือ
พิมพ์เป็นที่สุด ให้บริสุทธิเป็นฉบับหลักชัยในพระพุทธศาสนา
สมควรจะสถาปนาดำรงที่พระราชาคณะผู้ใหญ่ในพระบรมพุทธศาสนา
สืบไป

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว จึงให้สถาปนาพระอุบาลีคุณูปมาจารย์เป็นพระราชา
คณะ ตำแหน่งรองเจ้าคณะหนเหนือ มีนามตามจารึกในหิรัญญบัฏ
ว่า พระพิมลธรรม มหันทคุณ วิมุตยปรัชชาญาณนายก ตรีปิฎก-
คุณาธิการภูษิต อุดรทิศคณฤศร บวรสังฆาราม คามวาสี สถิต
ณวัดอรุณราชวราราม ราชวรมหาวิหาร พระอารามหลวง มีฐานา
นุศักดิ์ ควรตั้งฐานานุกรมได้ ๗ รูป คือ พระครูปลัดสุวัฒนศีลคุณ
วิมุตยธรรมคณิศร อุดรสังฆนายก ชูวาห ๑ พระครูวินัยธร ๑
พระครูธรรมธร ๑ พระครูธรรมวิชัย พระครูคู่ถวิล ๑ พระครูไกรสร

เล่ม ๕๖ หน้า ๓๗๗๗ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๔๗๒

จิตรลดา พระศ. คู่สอด ๓ พระศ. ขรรฆบาล ๓ พระศ. สุ่มห้ ๓ พระศ.
ใบฎีกา ๓

ขออาราธนาพระคุณทั้งปวงผู้ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณ
ฐานันดร เพิ่มอิสสระยศในครั้ง^{๒๕}นี้ จงรับช่พระพุทศค้ำสนา เป็น
ภาระตั้งสอน ช่วยระงับอชกรณแแต่ระอนุเคราะห์พระภิกษุสามเณร
ในคณะแแต่ในพระอาราม ตามลัษคองแก้ก้ำตั้งแแต่ระอิสสระยศที่
พระราชทาน^{๒๕}นี้ แแต่ระขยจ้งเจริญอายุ วรรณ สุข พด ปฏิภาณ
คุณด้าวระสิริสวัสดิ์จิรัฐิติ วิรุพหิไพบุญย์ ในพระพุทศค้ำสนา เทอญฯ
ประกาศมาณวันที่ ๑๗ กันยายน พุทศศักราช ๒๔๗๒ เป็น
ที่ ๖ ในรัชชกาลปัจจุบัน

ผู้รับสั่ง แองพระบรมราชโองการ

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี